

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data			2023/24	
Subject (*)	Neurological and Anatomical Alterations		Code	652G04021
Study programme	Grao en Logopedia			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	1st four-month period	Third	Obligatory	6
Language	Spanish			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Fisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinador	Vilariño Vilariño, Maria Isabel	E-mail	isabel.vilarino@udc.es	
Lecturers	Vilariño Vilariño, Maria Isabel	E-mail	isabel.vilarino@udc.es	
Web				
General description	Tratase de una materia obrigatoria que se imparte no primeiro cuatrimestre do terceiro curso do Título de Grado de Logopedia e que constará de clases expositivas por parte do profesor/a e de clases interactivas de forma presencial nas que teñen que expor os traballos tutelados en grupos de 2-4 alumnos/as de forma presencial. As exposicións deberán ser presenciáis incluso para os alumnos/as con dispensa académica. En ocasións as clases interactivas unificaráanse para que participen todos os alumnos/as na exposición dos traballos dos compañeiros/as e interaccionen con eles/elas. Na segunda oportunidade (xulio) realizarse un examen tipo test similar o da primeira convocatoria de forma presencial (examen tipo test) e non contará o traballo realizado para a primeira convocatoria ou convocatoria ordinaria. Os alumnos con dispensa académica parcial terán que expor o trabllo de forma presencial nas clases interactivas e asistir as clases que requira a profesora. Realizarase unha actualización das fontes de información nas clases interactivas. Será obrigatoria a asistencia as clases expositivas e interactivas e podrán unificarse as clases interactivas para que os alumnos podan asistir as exposicións dos compañeiros e o alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica deberán presentar os traballos nas clases iteractivas e asistir as clases que considere a profesora.			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	Coñecer e integrar os fundamentos biolóxicos da Logopedia: a Anatomía e Fisioloxía.
A2	Coñecer e integrar os fundamentos psicolóxicos da Logopedia: o desenvolvemento da linguaxe, o desenvolvemento psicolóxico, a Neuropsicoloxía da linguaxe, os procesos básicos e a Psicolingüística.
A3	Coñecer e integrar os fundamentos lingüísticos da Logopedia: Fonética e fonoloxía, morfosintaxe, semántica, pragmática, sociolingüística.
A5	Coñecer e integrar os fundamentos metodolóxicos para a investigación en Logopedia.
A6	Coñecer a clasificación, a terminoloxía e a descrición dos trastornos da comunicación, a linguaxe, a fala, a voz e a audición e as funcións orais non verbais.
A19	Coñecer e implementar os Sistemas de Comunicación Aumentativa.
A20	Coñecer e implementar as axudas técnicas á comunicación.
A21	Saber deseñar e elaborar informes logopédicos.
A22	Saber deseñar, programar e avaliar a actuación logopédica.
A24	Coñecer o concepto de Logopedia, obxecto e método; A profesión de logopeda; A Historia da Logopedia; A deontoloxía e a lexislación relevante para o exercicio profesional.
A25	Coñecer a organización de institucións educativas, sanitarias e sociais.
A29	Adquirir a formación práctica para o traballo individual, grupal, cooperativo e de mediación con facilitador.
A30	Coñecer a actuación profesional e os contornos onde se desenvolve a práctica.
A31	Adquirir o desenvolvemento os recursos persoais para a intervención: habilidades sociais e comunicativas, habilidades profesionais, avaliación da propia actuación profesional, técnicas de observación, técnicas de dinamización ou toma de decisións.
A32	Utilizar tecnoloxías da información e da comunicación.

B1	Acceso, selección e xestión das fontes de información relevantes para a práctica profesional.
B2	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Aprender a aprender.
B5	Aprender autonomamente, e motivarse para facelo de forma continuada.
B6	Capacidade de adaptarse aos cambios.
B7	Capacidade de análise e síntese.
B8	Capacidade de observar e de escoitar de forma activa.
B9	Capacidade de organizar e planificar.
B10	Capacidade para motivarse e procurar a calidade na actuación profesional.
B11	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B12	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B13	Coñecer e manexar as novas tecnoloxías da comunicación e da información.
B14	Destreza e empatía nas relacións interpersoais.
B15	Poñer en valor a súa profesión no contorno en que desenvolve o seu traballo.
B16	Resolver problemas de forma efectiva.
B17	Saber expresarse en público.
B18	Ser creativo no exercicio da profesión.
B19	Ter compromiso ético.
B20	Ter iniciativa e espírito emprendedor.
B21	Tomar decisións con autonomía e responsabilidade.
B22	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B23	Traballar de forma colaborativa.
B24	Traballar en equipo e, de ser o caso, de forma interdisciplinar.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences
-------------------	-----------------------------

1. Coñecer os fundamentos neurolóxicos básicos para o logopeda desde unha perspectiva teórica e práctica.	A1	B1	C1
2. Introducir o alumno no estudio das bases neurolóxicas da comunicación e da deglutación, co a finalidade de poder entender os mecanismos cerebrais implicados e as súas correspondentes alteracions.	A2	B2	C2
3. Coñecer as principais afectacions neurolóxicas que cursan con alteracions da comunicación e a deglutación.	A3	B4	C3
4. Dotar a os alumnos dos coñecementos teórico- prácticos necesarios para o diagnóstico e tratamento das alteracions neurolóxicas e morfolóxicas da comunicación.	A5	B5	C6
	A6	B6	C7
	A19	B7	C8
	A20	B8	
	A21	B9	
	A22	B10	
	A24	B11	
	A25	B12	
	A29	B13	
	A30	B14	
	A31	B15	
	A32	B16	
		B17	
		B18	
		B19	
		B20	
		B21	
		B22	
		B23	
		B24	

Contents	
Topic	Sub-topic
Tema I: Introducción a neuroloxía da comunicación humana e da deglutación.	Raíces históricas, evolución. Dominancia hemisférica
Tema II: Alteracions da linguaxe secundarias a patoloxía do SNC. Afasias.	concepto, etiología, clasificación, sintomatología, diagnóstico, diagnóstico diferencial, enfoque terapéutico.
Tema III: Trastornos centrais asociados a afasia.	Alexias, agraphias, aprosodias, acalculia, apraxias, amusias.
Tema IV: Trastornos da percepción e do recoñecemento. As agnosias.	Concepto e tipos.
Tema V: Alteracions da fala asociadas a patoloxía do SNC. As disartrias.	Concepto, etiología y clasificación, sintomatología, diagnóstico diferencial, enfoque terapéutico.
Tema VI: Deglutación e SN. Alteracions da deglutación de orixen neurolóxico.	Disfagia neuróxena: avaliación e tratamento.
Tema VII: Alteracions da voz de orixen neurolóxico.	Hipofonías, disfonías, afonías.
Tema VIII: Alteracions da comunicación nas demencias e outros procesos neurodegenerativos.	Clasificación das demencias, etiología, sintomatología. Enfermedades neurodegenerativas (enfermedad de Parkinson, EM, ELA, AMS...)
Tema IX: Alteracions da comunicación de orixen anatómico. Disglosias.	Labiales, mandibulares, dentais, linguales, palatales. Concepto, etiología, sintomatología. Enfoque terapéutico.
Tema XII: Síndromes neurolóxicos infantís que cursan con alteracions da comunicación.	Distintos tipos de síndrome

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours

Introductory activities	A1 A2 A3 A5 A6 A19 A20 A24 A25 A29 A30 A31 A32 B1 B4 B5 B6 B7 B9 B10 B12 B13 B16 B20 B22 B23 B24 C1 C3 C6 C7	2	0	2
Guest lecture / keynote speech	A1 A3 A5 A6 A20 A21 A22 A24 A25 A29 A30 A31 A32 B1 B2 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19 B20 B21 B22 B23 B24 C1 C3 C6 C7 C8	33	30	63
Objective test	A1 A2 A3 A5 A6 A20 A32 B1 B2 B5 B7 B9 B13 C2 C3 C7	1	32	33
Supervised projects	A1 A2 A3 A6 A20 A24 A25 A30 A32 B1 B5 B7 B9 B13 B17 B23 B24 C1 C3 C8	1	30	31
Seminar	A21 A22 A24 A25 A29 A30 A31 A32 B1 B5 B7 B8 B22 B23 B24 C1 C6 C8	5	15	20
Personalized attention		1	0	1
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Introductory activities	consistiran en preguntas a os alumnos/as o primeiro día de clase e nun coloquio
Guest lecture / keynote speech	E moi importante a asistencia por parte do alumno/a as sesións maxistrais xa que contará no momento da avaliación final da asignatura. Ademais por este plan de estudos e obrigatoria a asistencia as clases expositivas e interactivas
Objective test	Realizarase unha proba tipo test se se pode facer de forma presencial e se fose a través de Microsoft Teams realizarase un exame tipo pregunta curta
Supervised projects	realizarase un traballo tutelado en grupo de 2-4 alumnos/as en relación co temario da asignatura.
Seminar	realizaranse seminarios prácticos con exposición de traballos e tamén de casos clínicos. Tamén se poderán facer lecturas con respecto a o temario e comentalas nas clases interactivas.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Supervised projects	Realizaráanse traballos tutelados en grupos de 2-4 alumnos/as que serán supervisados polo profesor-tutor e que se incluírán na avaliación do alumno/a. Será imprescindible o expoñer o traballo nas clases interactivas para aprobar a materia. As tutorías realizaranse de forma grupal a través de Microsoft Teams ou de forma presencial y se fose necesaria algunha individual tamén se realizará a través de Microsoft Teams ou de forma presencial.

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Objective test	A1 A2 A3 A5 A6 A20 A32 B1 B2 B5 B7 B9 B13 C2 C3 C7	Realizarase unha proba obxetiva o final da asignatura que consistirá nun examen tipo test de entre 30 e 50 preguntas aproximadamente se pode ser presencial e se fose a través de Microsoft Teams tipo pregunta corta. Será obrigatorio aprobar o examen para aprobar a materia e para que puntue o traballo tutelado. Para a segunda oportunidade de xullo solo computará a proba obxetiva (100%) "A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario".	60
Supervised projects	A1 A2 A3 A6 A20 A24 A25 A30 A32 B1 B5 B7 B9 B13 B17 B23 B24 C1 C3 C8	Tamén serán avaliados no momento da avaliación final e será necesario presentar e aprobar o traballo para aprobar a asignatura. Entregarase unha copia a o profesor en formato papel e informatizado que quedará en posesión do profesor. Incluirá o estudo de casos. Os alumnos con dispensa académica parcial terán tamén que presentar o traballo en grupo nas clases interactivas.	40

Assessment comments
Será obrigatoria a asistencia as clases expositivas e interactivas e podrán unificarse as clases interactivas para que os alumnos podan asistir as exposicións dos compañeiros. A fórmula que se aplicará para correxir a proba obxetiva tipo test será: acertos menos erros partido por 3 e o resultado de esto dividido entre o número total de preguntas e despois multiplicado por 10. Será necesario ampliar as clases expositivas e o que o profesor expón de forma orientativa na clase cas fontes da información recomendadas para preparar a proba obxetiva. "A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario". Os alumnos con dispensa académica parcial terán tamén que presentar o traballo en grupo nas clases interactivas.

Sources of information

Basic	- González J.N. (2003). Alteraciones del habla en la infancia. Aspectos clínicos.. Madrid. Editorial Médica Panamericana. - Vilariño I. (1998). Alteraciones del lenguaje. . Rev. Galega de psicopedagogía - Vilariño I. (2006). Dificultades del lenguaje: Afasia infantil en Enciclopedia Temática de Logopedia.. Málaga. Editorial Aljibe. - Habbaby A.N. (2000). Enfoque integral del niño con fisura palatina. Buenos Aires. Panamericana - Zambrana N. (1998). Logopedia y ortopedia maxilar en la rehabilitación orofacial.. Barcelona. Masson. - Adams, R.; Victor, M. (2003). Manual de Neurología. Madrid. McGraw-Hill Interamericana - Love, R.J.; Webb W.G (1998). Neurología para los especialistas del habla y del lenguaje. Madrid. Editorial Médica Panamericana - Perelló J. (1995). Trastornos del habla. Barcelona. Masson - Robles A.; Vilariño I. (1998). Trastornos del lenguaje en las demencias. En Lenguaje y Envejecimiento: Bases para la intervención.. Barcelona. Masson. - Vilariño I. (2006). Trastornos del lenguaje en: Principios de geriatría y gerontología. Madrid. MacGraw - Vendrell J.M.; Vilariño I. (1996). Trastornos del lenguaje por lesiones neurológicas. Actas del 19º Congreso Nacional de A.E.L.F.A. (Asociación Española de Logopedia, Foniatría y audiolgía.. Valencia - Vendrell J.M.; Vilariño I. (). Trastronos del lenguaje por lesiones neurológicas. Actas del 19º Congreso de A.E.L.F.A.. Valencia. AELFA - Cuetos F. (2012). NEUROCIENCIA DEL LENGUAJE, bases neurológicas e implicaciones clínicas.. Madrid, Ed. Medica Panamericana - Webb Wanda G; Adler Richard K. (2010). Neurología para el logopeda. 5ª edición, Barcelona, Elsevier-Masson- - Junque C.; Barroso J (2009). Manual de Neuropsicología. Madrid, Sintesis - Peña Casanova J. (2013). Manual de Logopedia. Elsevier-Masson - (). . - Clavé civit P., García Peris P. (2011). Guía de diagnóstico y de tratamiento nutricional y rehabilitador de la disfagia orofarínge. Barcelona. Ed. Glosa Durante o curso académico actualizáranse as referencias bibliográficas.
Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Anatomy of the Organs of Hearing and Speech/652G04001

Physiology of the Organs of Hearing and Speech/652G04006

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Speech Therapy Intervention in Language Disorders/652G04034

Subjects that continue the syllabus

Assessment of Neurological and Anatomical Disorders/652G04026

Other comments

To help achieve a sustainable immediate environment and meet the strategic objective 2of the "IV Action Plan Of The Green Campus FCS Program (2020-2022)

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.